

Абайдың қарасөзіндегі "Ақыл, қайрат, түректі бірдей ұста" сөзінің мәні мен маңызы.

Абайдың қарасөздері адам баласына тәрбие. Соның ішінде адам бойында болу керек барлық қундылықтар мен қасиеттерді мақта атап өткен. Солардың бірі ақыл, ал адамға ең бір керек дейтін қасиетке жатады. Дандылықта, қорғандықта осы ақылдың арқасы. Ақыл білімнің неісі деп айтсақта келі елсе. Ақылда болған адам еш уақытта дамыда қалмайды, сол үшін оқу, үйрену біл деп ата-аналар айтап отыруына еді.

Екіншісі қайрат - тапталмайтын күш иесі. Қайрат ер балалардың есімі, олар ата-әжелерінің күші қуатта, малменшіл, нағыз ер мінезді тұрғы баласы деп қойған. Еліне қорған бала атан, ешкімнен қорықпайтын деп осы "қайрат" есімі қойған. Осы жерден осы қайрат сөзінің мәні мен маңызын білесіз балада.

Үшіншісі ол әріне түрек. Түрек адам өмірінің бастап мүшесі. Түрек болса бәрі бар деген сөз. Мәселен түрек тұтқын қауыпкер, түрегі кез адам екен деп жатады той. Міне түрек болса, соның бойында бәрі ақылда, қайратта, иланды, адамгершілікте, маңашорлықта балада екен.

Абай атамыз осы үш қундылықта бірге, бірдей ұста деп бекер айтпатақ. Ал кісінің өзіне де бұл қундылықтар болған деп санайтын.

Жәпті көрген жастайынан ел ішін арамсап, ұжым
ақсақалдармен әугіла дүкен құрған өскен бала
өспіндай балада. Мақсат мақұға өзгерген, түркіті
балған ең бастыма. Жұдайың таныған дама адам
бада. Балалдармен ақсакталар зерттеуі баста-
на Абай атамың 45 құрасаңдерінің бәрі өмірмен
танып байланыста. Егер осындай бәрменсіз сүзді
бойындадан табылса онда сүзде түркіті төбесінде
қатарынамыз.

Менің қорытамындам маңа мақалмен айтқан
деймін: тіпінде мақұға, бекеті біргі мағар.
Тұл мақалдың айтылу себебі ақалда болса ең
әр уақытта мақұға болса, егер оған қайрат
қолжестесе сек одан да биік басқаға келмейік.